

INFORMACJA

o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Planu adaptacji do zmian klimatu miasta Opoczno wraz z uzasadnieniem

Miasto Opoczno przystąpiło do przygotowania projektu dokumentu pn. Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Opoczno.

W opracowaniu określone zostały kierunki działań adaptacyjnych obejmujące rozwój systemu błękitno-zielonej infrastruktury, poprawa jakości powietrza i wód powierzchniowych, zwiększenie retencji wód opadowych, przeciwdziałaniu suszy, przygotowanie miasta na wystąpienie ekstremalnych zjawisk pogodowych, jak również działania informacyjne i edukacyjne, podnoszące świadomość społeczeństwa w zakresie zmian klimatu.

Na podstawie art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), Burmistrz Miasta wystąpił o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu Planu adaptacji do zmian klimatu miasta Opoczno.

Pisemne odpowiedzi o odstąpieniu w powyższym zakresie zostały wydane odpowiednio w dniu 31.12.2025 r. przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz 23.12.2024 r. przez Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pisemne opinie o odstąpieniu w załączeniu do niniejszej informacji).

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko poniżej opisano uwarunkowania wynikające z ww. ustawy.

Celem głównym MPA jest wzmacnianie odporności społecznej, przyrodniczej i wodnej Miasta Opoczno na skutki zmian klimatu poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, ochronę bioróżnorodności oraz zaangażowanie mieszkańców w działania adaptacyjne.

Dodatkowo, dokument pozostaje w spójności z krajowymi i europejskimi strategiami adaptacji do zmian klimatu, w tym z Krajowym Planem Adaptacji do zmian klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 roku, Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz Koncepcją Rozwoju Kraju 2050.

1. Charakter działań przewidzianych w dokumencie „Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Opoczno do roku 2030 z perspektywa do roku 2050”

Głównym zadaniem projektu dokumentu jest przystosowanie miasta do zmiany klimatu, zwiększenie jego odporności na ekstremalne zjawiska klimatyczne oraz zwiększenie potencjału do podejmowania wyzwań w sytuacjach wystąpienia zagrożeń klimatycznych.

Cele główne i cele szczegółowe MPA zostały ustalone na podstawie analizy dokumentów strategicznych oraz diagnozy przeprowadzonej wspólnie z Zespołem Miejskim. Celem głównym projektu Planu jest wzmacnianie odporności społecznej, przyrodniczej i wodnej Miasta Opoczno na skutki zmian klimatu poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, ochronę bioróżnorodności oraz zaangażowanie mieszkańców w działania adaptacyjne.

Dodatkowo cel ten będzie realizowany przez następujące cele szczegółowe oraz działania adaptacyjne:

- Cel 1: Budowanie potencjału adaptacyjnego miasta do zmiany klimatu
- Cel 2: Gospodarka wodna, zapobieganie suszom, powodziom i podtopieniom
- Cel 3: Poprawa jakości życia
- Cel 4: Poprawa bezpieczeństwa publicznego w obliczu zmiany klimatu
- Cel 5: Ochrona bioróżnorodności, zrównoważone rolnictwo i planowanie przestrzenne
- Cel 6: Podniesienie potencjału adaptacyjnego przez działania edukacyjne aktywizujące mieszkańców, pozyskiwanie funduszy, zarządzanie, współpracę z gminami i innowacyjność

a) stopień, w jakim dokument określa zakres i kierunki dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do ich usytuowania, rodzaju oraz skali

Zaplanowane działania (wskazane w MPA) mają pomóc w osiągnięciu założonych celów oraz, co do zasady, mają spowodować korzystne oddziaływanie zarówno na mieszkańców, środowisko, jak i na zachowanie w dobrym stanie infrastruktury miasta na wypadek pojawiających się coraz częściej i dotkliwiej odczuwalnych zmian klimatu.

Większość zaplanowanych działań to informacja i edukacja oraz działania organizacyjne, a także realizacja zadań związanych z błękitno-zieloną infrastrukturą, rozwiązaniami opartymi o przyrodę i rozwiązaniami ekosystemowymi.

Na etapie realizacji poszczególnych działań o charakterze technicznym mogą występować lokalne, przejściowe i chwilowe negatywne oddziaływania, których skutki będą całkowicie odwracalne. Dokument nie określa lokalizacji ani zakresu przyszłych przedsięwzięć, wskazuje on jedynie kierunki i rodzaje przedsięwzięć, które Miasto powinno zrealizować by spełnić zamierzone cele. Działania przewidziane w projekcie MPA dla Miasta Opoczno są długoterminowe, więc na dzień tworzenia niniejszego wniosku nie istnieją jeszcze projekty budowlane/inwestycyjne i szczegółowe kosztorysy z określonymi konkretnymi lokalizacjami przedsięwzięć. Na etapie zaistnienia wspomnianych projektów przeprowadzone zostaną odpowiednie procedury uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wraz z przedłożeniem kart informacyjnych przedsięwzięcia lub raportów oddziaływania inwestycji na środowisko.

W Projekcie MPA dla Miasta Opoczno wyznaczonym celom szczegółowym będą przypisane działania adaptacyjne zaklasyfikowane w 3 kategoriach: działania informacyjno- edukacyjne,

działania techniczne oraz działania organizacyjne. Szczegółowy opis znajduje się w Rozdziale 5. projektu Planu adaptacji do zmian klimatu miasta Opoczno.

b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Cele i działania zaproponowane w MPA dla Miasta Opoczno mają swoje odniesienie w dokumentach opracowanych na poziomie krajowym takim jak:

- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (tzw. SPA 2020).
Cel: zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)
W SOR w obszarze środowiska wskazuje się działania służące przystosowaniu się do skutków suszy, przeciwdziałaniu skutków powodzi, ochronie zasobów wodnych. Jednym z działań jest także „rozwój infrastruktury zielonej i błękitnej obszarów zurbanizowanych, w celu zachowania łączności przestrzennej wewnątrz tych obszarów i z terenami otwartymi oraz wspomagania procesów adaptacji do zmian klimatu.”
- Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS)
Cele: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych; zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód; edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą; stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.
- Krajowy Program Renaturyzacji Wód Powierzchniowych (KPRWP)
Cel: Zaproponowanie obszarów wymagających Renaturyzacji oraz obszarów priorytetowych, w których działania renaturyzacyjne powinny zostać zrealizowane w pierwszej kolejności, biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe i ekonomiczne.
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)
Celem głównym dokumentu jest: Efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. KSRR podkreśla konieczność działań takich jak rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury, zarządzanie wodami opadowymi, oraz ochrona różnorodności biologicznej, które są kluczowe dla MPA. Dodatkowo, strategia wspiera integrację działań lokalnych, regionalnych i krajowych oraz promuje współpracę między samorządami i sektorem prywatnym, co ułatwia wdrażanie miejskich czy gminnych planów adaptacyjnych.

Na poziomie lokalnym Plan pozostaje zgodny i komplementarny z dokumentami rozwojowymi Miasta Opoczno, w tym w szczególności z:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025,
- Strategia Rozwoju Gminy Opoczno 2030,

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Opoczno,
- Plan gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Opoczno na lata 2021 – 2027,
- Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Opoczno.

c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

Projekt „Plan adaptacji do zmiany klimatu dla Miasta Opoczno” jest dokumentem wspierającym poprawę odporności Miasta na zmiany klimatu. W aspekcie środowiskowym dokument będzie wspierał cele związane z poprawą jakości powietrza i wód powierzchniowych, zwiększenie retencji wód opadowych, zwiększenie powierzchni terenów zielonych i bioróżnorodności, wzmocnienia odporności ekosystemów wodnych i rolniczych, przeciwdziałaniu suszy i powodzi, odbudowa naturalnych ekosystemów – cieków, łąk i terenów podmokłych czy zwiększenia błękitno-zielonej infrastruktury na terenie Miasta.

d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Głównym problemem dotyczącym ochrony środowiska, do którego nawiązuje projekt Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Opoczno, są występujące coraz częściej ekstremalne zjawiska pogodowe. Przedstawione w dokumencie propozycje kierunków działań przyczynią się do ograniczenia wpływu tych zjawisk na poszczególne sektory i obszary wrażliwe na terenie Miasta. Wdrożenie Planu będzie wpływać pozytywnie na poprawę stanu jakości powietrza, wód podziemnych i powierzchniowych, w tym retencjonowania wód i zagospodarowania wód w miastach na obszarach uszczelnionych, poprawę bioróżnorodności, przyczyniając się tym samym do minimalizowania negatywnego wpływu zanieczyszczeń na zdrowie i jakość życia mieszkańców Miasta.

2. Rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:

a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań.

Projekt Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Opoczno, jako dokument o charakterze strategicznym, pozostaje bez negatywnego wpływu na środowisko. Późniejsza realizacja jego postanowień przyczyni się do poprawy stanu środowiska na obszarach objętych opracowaniem, jak i na środowisko w skali regionalnej (ograniczenie emisji).

Potencjalne oddziaływania negatywne mogą wystąpić wyłącznie na etapie realizacji niektórych inwestycji (np. prace budowlane), jednak będą one miały charakter krótkotrwały. Zasięg oddziaływania będzie miejscowy lub lokalny, natomiast biorąc pod uwagę charakter przekształceń będą one w pełni odwracalne lub możliwe do rewaloryzacji. Skala oddziaływania będzie niewielka. Potencjalnie etap prowadzenia niektórych robót budowlanych, może być związany z krótkotrwale występującą emisją spalin, hałasu oraz powstawaniem odpadów. Ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko na etapie realizacji poszczególnych zadań leży w gestii wykonawcy i dotyczy używanego sprzętu (hałas, emisja spalin i wycieki),

organizacji prac (np. koordynacja prac w pasie drogowym, unikanie prac będących źródłem znacznego hałasu w porze wieczornej). Minimalizowaniu znaczących oddziaływań na środowisko będzie służyło przestrzeganie obowiązujących zasad w zakresie gospodarki odpadami.

Realizacja zadań wskazanych w projekcie MPA nie spowoduje długotrwałych i nieodwracalnych, negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby być uznane, jako oddziaływanie znaczące, a tym samym, jako pogarszające stan środowiska. Ostatecznie jednak przeważają skutki pozytywne, które ściśle wiążą się z poprawą odporności Miasta na zmiany klimatyczne.

b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Nie przewiduje się, że przyjęcie projektu Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Opoczno oraz zapisów określonych w dokumencie spowoduje oddziaływanie transgraniczne i skumulowane. Wszystkie działania związane z realizacją prac zawartych w projekcie Planu będą miały charakter miejscowy lub lokalny oraz krótkotrwały, nie wywołując trwałych negatywnych skutków dla środowiska i zdrowia ludzi. Realizacja postanowień Planu będzie ograniczona do granic administracyjnych miasta Opoczno i nie wiąże się z wystąpieniem oddziaływań transgranicznych ani skumulowanych.

c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

Głównym zadaniem projektu Planu Adaptacji do Zmian Klimatu miasta Opoczno jest wzrost odporności Miasta na zmiany klimatyczne poprzez realizację celów związanych z ulepszeniem jakości powietrza, wód, wzmocnieniem miejscowej retencji wód opadowych, zwiększeniem obszarów zielonych oraz rozbudową błękitno-zielonej infrastruktury (BZI), a także podniesienie bezpieczeństwa publicznego poprzez dostosowania infrastruktury społecznej do ryzyk klimatycznych a także zwiększenia świadomości klimatycznej mieszkańców Miasta. W efekcie, planowane działania mają korzystny wpływ na ogólny dobrostan mieszkańców obszaru objętego projektem, w tym ich zdrowie.

Brak realizacji założeń dokumentu niesie za sobą ryzyko utrzymania niskiej jakości powietrza i dalszej degradacji środowiska, co mogłoby negatywnie wpłynąć na zdrowie i środowisko. W projekcie nie przewiduje się wystąpienia zagrożeń dla zdrowia ludzi ani dla środowiska. Kierunki działań określone w Planie nie wpłyną negatywnie na stan zdrowia mieszkańców Miasta, a realizacja założeń dokumentu nie stwarza ryzyka wystąpienia poważnych awarii lub zdarzeń zagrażających środowisku.

3. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko:

a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu

Na terenie Miasta Opoczno zlokalizowane są:

- Spalski Park Krajobrazowy
- 5 użytków ekologicznych
- 3 pomniki przyrody (1 pomnik przyrody na terenie miasta Opoczno).

W granicach miasta Opoczno nie występują obszary Natura 2000.

Analiza zakresu przedmiotowego dokumentu wskazuje, że żadne z działań przewidzianych w Planie nie będzie realizowane w granicach form ochrony przyrody ani w sposób mogący naruszać ich integralność lub przedmioty ochrony.

Realizacja Planu przyczyni się natomiast do poprawy stanu środowiska poprzez:

- zwiększenie retencji wód opadowych,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń,
- poprawę jakości powietrza i wód,
- wzrost powierzchni biologicznie czynnych i różnorodności biologicznej.

Z uwagi na strategiczny charakter dokumentu, brak jest danych umożliwiających ocenę potencjalnego oddziaływania na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000. Ocena taka będzie możliwa dopiero na etapie opracowywania konkretnych projektów inwestycyjnych, w ramach odrębnych postępowań środowiskowych.

Wszystkie przyszłe działania inwestycyjne będą prowadzone w sposób, który nie będzie wywoływał znacząco negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów chronionych, a długofalowo przyczyni się do poprawy jakości środowiska i zwiększenia odporności miasta na skutki zmian klimatu.

b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

W ramach projektu Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Opoczno nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na obszary objęte ochroną (wymienione w pkt 3 lit. a) powyżej), ich przedmioty ochrony oraz integralność tych form.